

такої допомоги, слід по-перше, виключити законодавчі прогалини у цій сфері, а по-друге, переглянути порядок оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу. А без цього, ефективне функціонування інституту адвокатури щонайменше ускладнено.

Скорик О.А.

*студентка 5-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ АДВОКАТУРИ

Вступивши до Ради Європи, Україна взяла на себе ряд зобов'язань, які стосуються, насамперед, приведення її правової та політичної систем у відповідність до вимог Ради Європи. Це стосується законодавства, що регулює питання судоустрою, діяльності адвокатури та прокуратури.

Українці повинні зрозуміти, що адвокати мають бути вільними у виконанні своїх професійних функцій, без жодного втручання чи зовнішнього тиску. Інтереси тих, кого адвокат захищає, вимагають, щоб було виключено будь-яке втручання, посягання на незалежність адвокатів чи адвокатську таємницю. Адвокатам має бути гарантовано відповідний спектр прав та гарантій.

Але незважаючи на спроби зрівняти адвокатуру та прокуратуру як два інститути в державі, законом не вдалося. Свавілья чиновників з усіх гілок влади щодо українців не матиме перепон у вигляді незалежного та гарантованого інституту адвокатури як моделі реального захисника прав і свобод кожного. Замість того, щоб адвокатура самостійно вирішувала свої питання, більшість з них врегульовано Парламентом, це робить закон занадто регулятивним, що уповільнює, якщо не унеможлиблює внесення до нього змін.

Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі - Закон) обмежено форми здійснення адвокатської діяльності до індивідуальної, адвокатського бюро та об'єднання. Норми про стажування майбутніх адвокатів не передбачають оцінки достатності приділеного часу, та, взагалі, наявності місця для практики в офісі адвоката чи адвокатського об'єднання. (Рябенко П. Новий закон і старі проблеми адвокатури [Електронний ресурс] / Петро Рябенко. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://gazeta.ua/blog/12360/novij-zakon-i-stari-problemi-advokaturi>.)

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» будучи таким казуїстичним, ще й має прогалини. Не передбачено компенсації адвокату в разі його виходу з об'єднання. Відсутні положення щодо регламентації ситуації, коли всі учасники об'єднання припинили чи зупинили адвокатську діяльність, або що відбувається в разі смерті учасника.

На сьогодні в Україні існують всі передумови для подальшого реформування інституту адвокатури. Проте, перед нею постає й цілий ряд проблем. Як зазначають науковці це, зокрема, невідповідність українського законодавства міжнародним стандартам у галузі надання кваліфікованої юридичної допомоги та організації діяльності адвокатури; відсутність механізму реалізації принципу рівності сторін у суді; недосконалість механізму надання юридичної допомоги; відсутність правового регулювання діяльності адвокатів на території інших держав; відсутність безперервної і цілісної системи підготовки та перепідготовки професійних кадрів адвокатури; наявність певної залежності адвокатських утворень від діяльності органів державної влади; нестача самостійного, корпоративного регулювання адвокатських утворень; відсутність реальної незалежності адвокатів (Коваль К. Стратегія розвитку адвокатури України [Електронний ресурс] / Катенрина Коваль. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://yur-gazeta.com/publications/actual/strategiya-rozvitku-advokaturi-ukrayini.html>).

Зараз адвокатурі України дуже потрібний серйозний, неупереджений і критичний аналіз ситуації, що склалася, чесне викриття причин помилок і невдач, визначення нагальних потреб корпорації, справжніх цілей і завдань.

Ухваливши чинний Закон, народні депутати так і не наважилися зробити кроку в бік уніфікації правничої професії. Тож на ринку правових послуг паралельно з адвокатами й водночас відокремлено від них, продовжують надавати громадянам правову допомогу інші

фахівці в галузі права, зареєстровані як підприємці. Це не стосується лише захисту в кримінальних провадженнях, який мають право здійснювати згідно чинного КПК лише адвокати.

Важливим кроком в цьому напрямі можна назвати включення до Конституції України ст.131-2, в якій зазначено, що виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Однак знову ж таки, Конституцією передбачені винятки з цього положення: в ч.4 ст. 131-2 передбачено, що Законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена (Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996.– № 30).

На підставі узагальнення проблем, які виникли у 2012 р. і по сьогоднішній день під час реалізації Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», необхідно направити в парламент пропозиції щодо змін до соціального захисту адвокатів, особливо гострим є питання пенсійного забезпечення.

Отже, можна зробити висновок, що інституційний розвиток можна назвати одним з головних принципів подальшого реформування української адвокатури, серед яких також слід відзначити єдність адвокатських об'єднань у рамках всієї держави, організацію взаємовідносин з органами державної влади на основі партнерства, реформування інституту адвокатури в рамках вже існуючих міжнародних принципів і стандартів як в галузі надання юридичної допомоги, так і в області адвокатської діяльності, позиціонування адвокатури як незалежної самоврядної організації, підпорядкованої інтересам не держави, а суспільства і спрямованої на забезпечення положень ст. 59 Конституції України, а саме, на надання професійної правничої допомоги.

Сметанюк О.В.

*студентка 5-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РОЛЬ АДВОКАТУРИ УКРАЇНИ В СУЧАСНІЙ ПРАВОВІЙ ДЕРЖАВІ

Актуальність даної теми зумовлена тим, що сучасний етап розвитку українського суспільства, вимагає вдосконалення організації та функціонування такого важливого інституту громадянського суспільства як адвокатура. Докорінно змінилося ставлення до прав і свобод людини і громадянина. Важливою умовою формування правової держави і громадянського суспільства є вдосконалення судового захисту прав і свобод громадян і організацій.

Правова допомога у наукових працях вивчалася різними науковцями, зокрема, такими вченими, як: О. А. Банчук, Є. Ю. Бова, Т. В. Варфоломєєва, Л. Г. Глущенко, Л. В. Іванцова, К. С. Пашенко, М. В. Стаматіна та ін.

Розбудова правової держави неможлива без створення гарантій для захисту прав людини, без забезпечення механізму функціонування демократичного інституту, яким є адвокатура.

Сьогодні в Україні одним із важливих факторів формування і існування правової держави виступає правова захищеність громадян, забезпечення для них максимальних можливостей щодо реалізації й захисту належних їм прав, свобод і законних інтересів.

Загальноприйнятою в юриспруденції є позиція, згідно з якою забезпечити надійний захист прав та свобод людини і громадянина може лише судова система, яка діятиме винятково на засадах визначених Конституцією: законності; рівності всіх учасників судового процесу перед законом і судом; гласності судового процесу; змагальності сторін; додержання презумпції невинуватості в умовах незалежності і недоторканності суддів є відкритою, демократичною і справедливою. Інститут адвокатури дозволяє всебічно представити та захистити права та законні інтереси сторін. Конституція України гарантує кожному право захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань шляхом оскарження в суді рішень, дій чи